

המצניע פרק עשירי שבת

צו.

עין משפט נר מצוה

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

הנהרות הב"ח

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

גלוין הש"ס

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

מוסף רש"י

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

מוסף תוספות

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

רבינו הגנאל

א ב מ ו ז ח ט י יא יב יג יד יה וז זח טז כ כה כז כח כט לו לז לט

כרצוני כרצו: וזטרי. כמוליא רמון צטל ליה מכלי: שוני. המלאים שוני כמוליא: כלי חרס. דשיעור האשפון האמור צו לנטלו במקל ממשו כלי: כדכס משק. הוא למצטל ליה מיהא מתרת מי חטאת ולא אמרו נקב מוליא משקה חסוד נקב כלסו אלל לגיסטרל דהתס ודלר לר נקבה ליה כמוליא משקה חסוד אדל ליה: שאין אומרים הנה גיסטרל. אחרת לגיסטרל וז להניח תחתיה לקבל הטיפין אצל כלי שלס חסין עליו ומשוס נקב פורתל לא שרז ליה ומניחין גיסטרל תחתיו: פליגי בה. כהכשר זרעיס: וסימן. ללל מטיפי למימל חד אמר כמוליא זית: אחרת המרבה ואחד הממוליא וכלנד שיוני כו. ז) כריתתל היא (ממכות ק). והיא לך לסימן שאחז מן האמוראית ירצה לשער כגדול שששלתל ואחד ממעט לשער כקטן שששלתל ולא כדמנוני. כונס משקה ומוליא משקה ליכא למיטעו כהן לענין זרעיס: שיעורו כמוליא ויסים. ליתכח מטומאה: הרי הוא ככלי גללים. משניקב כמוליא זית ואפילו יחדוס לרמונים. והא דתנן כלי צעלי כמים שיעורו כרמונים גבי כלי עץ מנינן לה כמסכת כלים (פ"ב מ"ב):

הדרן עלך המצניע

הזורק. רבי עקיבא מחייב. טעמא מפרש בגמרא: כילד שפי גוונטראוס כו. רבנן קאמרי לה: גוונטראוס. זיין היולאין מן הכותל ומניחין עליהן נסרים להלך: וז נגנדי וז. זשני ילדי רה"ר והן רה"י צבזהות ז ורחות ד'. פטור. שלל מלינו וריקה והוסטה ומלכת ומרדני מרה"י לרשות היחיד ורחז רה"ר מפסיק ציניהם שלל היתה עבודת הלויס כך להושיט קרשים מעגלה שפניה (ושלחמיה). שאכרע עגלות היו לצני מררי שסיו נושאין קרשי המשכן והן הולכין שמים כאחד וז צלד וז כדלמרין כגמ' ו כשהיו פורקין לת המשכן לטוען ולהעלות היו מעמידין העגלות כדך באורכ שמים וז אלל וז סמון משכן ושמים וז אלל וז לפניהם כרך היכמת לאורך רה"ר שהיו רועים להלך אחר עמוד הענן ההולך לפניו והורקי המשכן היו מושיטין הקרשים לאותן שעל שתי העגלות הסמוכות למשכן והן מושיטין לאותן שפניהם אלל מעגלה לעגלה שצדה לא היו צריכין להושיט שהרי שתיים סמוכות לפורקי המשכן: היו שפיהן ציטועל אחס. כלומר צעליה אחת באורך רה"ר על פני הצית ויש הפסק רה"ר ציניהם: הורק פטור. הואיל ולמעלה מי' ולא מלינו וריקה מרה"י לה"י כרך רה"ר כמשכן לא באורכ ולא צרוח: והמושט חייב. משלינו הושט כיולא בה למעלה מי' כמשכן מרה"י לה"י וקלת אורך רשות הרבים מפסיק ציניהם: שך היסה עבודת הלויס. ומפרש ואילו כיולא מלינו כוז צעבותן שצמתי עגלות וז אחר וז צרשות הרבים פורקי משכן מושיטין לאותן שעל העגלות שאללן והן מושיטין אללו שלפניהם אלל לא וורקין שאין אותן קרשים אמרוטא מפני כודכן:

העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים העשוי למשקין שיעורו כמשקין העשוי לכן ולכן ממילין אותו למומרח כזמל פתיל וככונס משקה פירוש כיון שעשוי למשקים ואוכלים ויש בו נקב כונס משקה אינו מליל כזמל פתיל על מה שצמחו דגורו חטו ההוא מיוחד למשקין לתודייהו ולענין קבלת טומאה היו כלי כיון שמיוחד לאוכלין ונבקב כי האי (ס) נכנסה טומאה ומיך ר"י דהא דצעי הכא נפחת רובו או כמוליא רמון היינו דוקא צניקב כמקום שנשאר עוד שיעור כלי מן הנקב ולמטה כשיעור המפורש בהיאל דמייח צאלו כרטיפות (תולין נה) אלל ניקב למטה כמקום שאין נשאר למטה מן הנקב כשיעור כלי היו שיעור לאוכלים כזית וכונס משקה כי ההוא דמסכת כלים (פ"ט משנה ח) ור"ת מפרש כמשמתינו הכי עד שיפחת רובו מועיל כמלד פתיל אלס הנקבים נסתמים אלל כנפחת רובו או כמוליא רמון שוב אין מועלת סתמיה אלל היו כאוכלין שגבלן צביט שאין ילולין כדלמרין כרש זכחים (ג' ד' ג' א') לכיון שנפחת רובו צטלו להו מתורת כליה והיה לחצית שנקבה וסתמוה שמרס מיירי כשלל נפחתה כשיעור וסתמו שמרס כל הנקב והא דצעי רבא התס (צ"ב ק ס) ארף חליה מהו ה"פ ארף חליה וסתמוה שמרס חליה מאי מי היו סתמיה מעליל או לא ויימיית מפקקה כזמורה דלא חשיבא סתמיה כלא מירוח בין זמורה לתצירתה הכי נמי לא חשיבא סתמיה ארף ר"ת כדמסכת עוקלין (פ"ב משנה ז) תנן דהכשר זרעיס כשורש קטן אלל אמר ר"ת דלענין מוקף כמלד פתיל פליגי וזיתים. ה"ג כרוב ספרים וצפי ר"ח ורש"י ואל"ת מתני' היא כנס' כלים (פ"ג מ"ב) העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ו"ל דליטרין ליה לאשמענין דלא מהני בה יחוד לרמונים ולאפוקי מדרכא ולהכי מסיים כהו לפרושא הרי הן ככלי אצנים שהס טהורין ככל ענין:

הדרן עלך המצניע

הזורק. כיצד שתי גזוזטראות כו. תימה לרבה דמוקי פלוגמא דרבי עקיבא ורבנן (לעיל ד' ד') כקלוטוה ופליגי למטה מעשרה לא אחי שפיר כילד דהא לא קאי דלעיל דהכא איירי בגזוזטראות למעלה מעשרה דמוליא דעגלות ואפילו ר' עקיבא נמי מודה התס ולמין דמוקי פלוגמיהו למעלה מעשרה אחי שפיר ומיהו יס"ז צירושלמי איכא דתני כילד ואיכא דלא תני כילד ומפרש התס דההוא אמורא דמוקי פלוגמא למעלה מעשרה מנא כילד וההוא דמוקי לה למטה מעשרה לא תני כילד: הואלה

הא ברברבי והא בוזטרי. פי' כקונטרס כרצוני כרצו וזטרי כמוליא רמון וקסה לר"י דלחין וז שיעור ומה קרי כרצוני ומה קרי זוטרי לידע איהו הוא כמוליא רמון ונראה לר"י דכרצוני כמוליא רמון וצוטרי שמויא רמון הוא יתיר מרוב סגן כרצו והא דקאלמר עד ז') שמיפחת רובו לא קאי אשיעור דמוליא רמון אלל אשיעור דמוליא זית: ז)

ו"לענין צמיד פתיל עד שיפחת רובו. פירש רש"י דלחין

טומאה נכנסת דרך נקב דלל כלי פתוח כמיז דדרך פתחו נכנסת ולא דרך נקב (מקשינן לתנן צפ"י דמסכת כלים (מ"ב) וללו מלינין כזמל פתיל כו' ומלינין בין מפיהם בין מצידיהם משמע לדרך היה מוקף כמלד פתיל כשניקב מלינו ועוד דתנן כמר הכי וצמה מקיפין כסוד וצמרת כו' וצכל דכר שהו מתמרח ואין מקיפין לא כצען ולא כעופרת מפני שהו פתיל ואינו כמלד משמע כדנקב כל שהו נכנסת טומאה ועוד דתנן התס ומייתי לה כהגול קמא (צ"ב קה) חצית שניקבה וסתמוה שמרס הלילה פקקה כזמורה עד שימרח מן הגללים היו שמים עד שימרח מן הגלדין בין זמורה לתצירתה (ג) ואומר ר"י דלניס קושיית לפירוש הקונטרס' דלחין כפתח נכנסת טומאה אפילו דרך נקב צמל וצעינו עד שיסתם לגמרי כל הפתח ולהכי לריך מירות והיה דבין מפיהם בין מצידיהם לא מיירי שניקבו כשזכר מן הזל אלל נעשה לדרך פתח והיה להגול חצית שניקבה מיירי כשנפתחה רוצה או כמוליא רמון כדחשיב כפתח וצעי סתמיה מעליה וריצ"ה הקשה מהל דתנן כמסכת כלים (פ"ט משנה ח) נקב העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים העשוי למשקין שיעורו כמשקין העשוי לכן ולכן ממילין אותו למומרח כזמל פתיל וככונס משקה פירוש כיון שעשוי למשקים ואוכלים ויש בו נקב כונס משקה אינו מליל כזמל פתיל על מה שצמחו דגורו חטו ההוא מיוחד למשקין לתודייהו ולענין קבלת טומאה היו כלי כיון שמיוחד לאוכלין ונבקב כי האי (ס) נכנסה טומאה ומיך ר"י דהא דצעי הכא נפחת רובו או כמוליא רמון היינו דוקא צניקב כמקום שנשאר עוד שיעור כלי מן הנקב ולמטה כשיעור המפורש בהיאל דמייח צאלו כרטיפות (תולין נה) אלל ניקב למטה כמקום שאין נשאר למטה מן הנקב כשיעור כלי היו שיעור לאוכלים כזית וכונס משקה כי ההוא דמסכת כלים (פ"ט משנה ח) ור"ת מפרש כמשמתינו הכי עד שיפחת רובו מועיל כמלד פתיל אלס הנקבים נסתמים אלל כנפחת רובו או כמוליא רמון שוב אין מועלת סתמיה אלל היו כאוכלין שגבלן צביט שאין ילולין כדלמרין כרש זכחים (ג' ד' ג' א') לכיון שנפחת רובו צטלו להו מתורת כליה והיה לחצית שנקבה וסתמוה שמרס מיירי כשלל נפחתה כשיעור וסתמו שמרס כל הנקב והא דצעי רבא התס (צ"ב ק ס) ארף חליה מהו ה"פ ארף חליה וסתמוה שמרס חליה מאי מי היו סתמיה מעליל או לא ויימיית מפקקה כזמורה דלא חשיבא סתמיה כלא מירוח בין זמורה לתצירתה הכי נמי לא חשיבא סתמיה ארף ר"ת כדמסכת עוקלין (פ"ב משנה ז) תנן דהכשר זרעיס כשורש קטן אלל אמר ר"ת דלענין מוקף כמלד פתיל פליגי וזיתים. ה"ג כרוב ספרים וצפי ר"ח ורש"י ואל"ת מתני' היא כנס' כלים (פ"ג מ"ב) העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ו"ל דליטרין ליה לאשמענין דלא מהני בה יחוד לרמונים ולאפוקי מדרכא ולהכי מסיים כהו לפרושא הרי הן ככלי אצנים שהס טהורין ככל ענין:

הדרן עלך המצניע

הזורק. מרשות היחיד לרשות הרבים מרשות הרבים לרשות היחיד חייב. מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע רבי עקיבא מחייב וכתבים פוטרין כיצד שתי גזוזטראות וז כנגד וז ברשות הרבים המושיט והזורק מוזו לזו פטור היה שתייהן בדיוטא אחת המושיט חייב והזורק פטור שכך היתה עבודת הלויים שתי עגלות וז אחר וז ברשות הרבים מושיטין הקרשים מוזו לזו אבל לא וורקין: גמ'

העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים העשוי למשקין שיעורו כמשקין העשוי לכן ולכן ממילין אותו למומרח כזמל פתיל וככונס משקה פירוש כיון שעשוי למשקים ואוכלים ויש בו נקב כונס משקה אינו מליל כזמל פתיל על מה שצמחו דגורו חטו ההוא מיוחד למשקין לתודייהו ולענין קבלת טומאה היו כלי כיון שמיוחד לאוכלין ונבקב כי האי (ס) נכנסה טומאה ומיך ר"י דהא דצעי הכא נפחת רובו או כמוליא רמון היינו דוקא צניקב כמקום שנשאר עוד שיעור כלי מן הנקב ולמטה כשיעור המפורש בהיאל דמייח צאלו כרטיפות (תולין נה) אלל ניקב למטה כמקום שאין נשאר למטה מן הנקב כשיעור כלי היו שיעור לאוכלים כזית וכונס משקה כי ההוא דמסכת כלים (פ"ט משנה ח) ור"ת מפרש כמשמתינו הכי עד שיפחת רובו מועיל כמלד פתיל אלס הנקבים נסתמים אלל כנפחת רובו או כמוליא רמון שוב אין מועלת סתמיה אלל היו כאוכלין שגבלן צביט שאין ילולין כדלמרין כרש זכחים (ג' ד' ג' א') לכיון שנפחת רובו צטלו להו מתורת כליה והיה לחצית שנקבה וסתמוה שמרס מיירי כשלל נפחתה כשיעור וסתמו שמרס כל הנקב והא דצעי רבא התס (צ"ב ק ס) ארף חליה מהו ה"פ ארף חליה וסתמוה שמרס חליה מאי מי היו סתמיה מעליל או לא ויימיית מפקקה כזמורה דלא חשיבא סתמיה כלא מירוח בין זמורה לתצירתה הכי נמי לא חשיבא סתמיה ארף ר"ת כדמסכת עוקלין (פ"ב משנה ז) תנן דהכשר זרעיס כשורש קטן אלל אמר ר"ת דלענין מוקף כמלד פתיל פליגי וזיתים. ה"ג כרוב ספרים וצפי ר"ח ורש"י ואל"ת מתני' היא כנס' כלים (פ"ג מ"ב) העשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ו"ל דליטרין ליה לאשמענין דלא מהני בה יחוד לרמונים ולאפוקי מדרכא ולהכי מסיים כהו לפרושא הרי הן ככלי אצנים שהס טהורין ככל ענין:

הדרן עלך המצניע

הזורק. כיצד שתי גזוזטראות כו. תימה לרבה דמוקי פלוגמא דרבי עקיבא ורבנן (לעיל ד' ד') כקלוטוה ופליגי למטה מעשרה לא אחי שפיר כילד דהא לא קאי דלעיל דהכא איירי בגזוזטראות למעלה מעשרה דמוליא דעגלות ואפילו ר' עקיבא נמי מודה התס ולמין דמוקי פלוגמיהו למעלה מעשרה אחי שפיר ומיהו יס"ז צירושלמי איכא דתני כילד ואיכא דלא תני כילד ומפרש התס דההוא אמורא דמוקי פלוגמא למעלה מעשרה מנא כילד וההוא דמוקי לה למטה מעשרה לא תני כילד: הואלה